

[illegible]

الرَّسُولُ
فَخُذُوهُ
وَمَانَهَاكُ
مْ عَنْهُ
فَانتَهُوا
وَاتَّقُوا
اللَّهَ ِ
و "Peygamber size neyi verdiyse onu alın, neden sakındırdı ise ondan da geri durun, Allah'a karşı gelmekten sakının" (Haşr, 59/7) anlamındaki وyet ile Peygambere uymayı tekitli ve geniş anlamli olarak emretmiştir. [2]
و
انك لعلى خلق
عظيم "Sen bوyوk bir ahlak وzeresin" [3] ve و
وَمَا
أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا
رَحْمَةً
لِّلْعَالَمِينَ "Biz seni ancak alemlere rahmet olarak gوnderdik" (Enbiyو, 21/107) anlamındaki وyetler ile de yوce Allah, Peygamberimizin kıyamete kadar bوtوn insanlara وnek alacağını vurgulamıştır.
و O'nun tebliğ edip sوzو ve uygulamalı olarak aوıkladığı ilkeler, sadece mوsوmanlar iوcedil;in değil, bوtوn insanlar iوcedil;in yol gوstericidir. وcedil;و o, insanları hidوyete ulaştırmak وzere gوnderilmiş bir peygamberdir. Dوşmanlarına karşı beddua ve lanet etmesini talep edenlere:
إنِّي لم ابعث
لعانا وانما
بعثت
رَحْمَةً و"Ben lanetوi olarak değil ancak rahmet peygamberi olarak gوnderildim" [4] şeklinde cevap vermesi, bunun en aوık delillerinden biridir. Bu, gerوek bir rahmettir ve bu rahmet umumdur.
و
وPeygamberimiz bize her yوnوyle وrnektir. وcedil;و o, gوzel ahlakı tamamlamak iوcedil;in gوnderilmiştir.
و َ
بُعِثْتُ
لأُتَمِّمَ
حُسْنَ
الأَخْلاَقِ "Ben gوzel ahlakı tamamlamak وzere gوnderildim" [5] anlamındaki sوzو bu gerوeği ifade etmektedir. Gوzel ahlakı tamamlamak وzere gوnderilen ve hiوcedil; şوphesiz bu konuda en gوzeli ortaya koyan, yaşayarak aleme وnek olan Peygamberin ahlakı ne idi? Bunun cevabını Hz. Aişe validemizden وğreniyoruz. Ona. Peygamberوin ahlakından sorulduğunda;

[illegible]

Çünkü sen, akrabalarına bakarsın, sözün doğrusunu söylersin, fakir ve muhtaçlara elinden gelen yardımı yapar, hiç kimsenin kazandıramayacağını kazandırır. Misafirlere ikram eder, onları ağırlarsın. Hak’tan gelen felaketler karşısında insanlara yardım edersin.”[10]

[illegible][illegible]

اَحْسَنَ
النَّاسِْ
خُلْقا

Hz. Peygamber, ahlâk itibariyle insanların en güzeli idi"[12]

[illegible][illegible]

أَخْيَرِكُمْ

18; 1571; 1614; 1581; 1618; 1587; 1614; 1606; 1614; 1603; 1615; 1605; 1615; 1582; 1615; 1604; 1615; 1602; 1611; 1575; “Müminlerin en mükemmel olanı, ahlâkı en güzel olanıdır”[13] buyurmuştur.

[illegible]

Peygamberimizin her davranışı, başka bir ifade ile onun ahlakı bizim için en güzel örnektir. Onun güzel ahlakının bir kısmını anlatmaya geçelim; alışacağız.

[illegible]

[illegible]

Allah'ın Res'ini! Allah senin gelmiş ge'ccedil;miş b'uttu; n g'uttu; nahlarını bağışladığı halde yine bunu mu yapıyorsun?" diye soran sevgili eşi Aişe"ye "ş'uttu; kreden bir kul olmayayım mı?" cevabını vermiştir. [17]

O, kendini hi'ccedil; bir zaman u'uttu; st'uttu; n ve muaf g'ouml; rmemiştir. Kur' da bir ç ok defa, kendisine vahiy edilene uyması emredilmiştir. Z'uttu; mer s'ucirc; resinin 12. â yetinde yer alan,

Ben m'uttu; sl'uttu; manların ilki olmakla emrolundum" şeklindeki ifade, (Z'uttu; mer, 39/12) onun bir ç ok konuda olduğu gibi, ahl' â k ve fazilette de ö nc'uttu; ve rehber olmasını emretmektedir.

Ben m'uttu; jdecı ve uyarıcı olarak g'ouml; n derdik. De ki: "Buna karşı sizden, Rabbine karşı doğru yol tutmayı dileyen kimseler olmanız dışında herhangi bir ö cret istemiyorum" (Furk' â n, 25/56-57).

Mekke'nin ileri gelenleri, Hz. Peygamber'in sadece Allah'ın rızasını g'ouml; zettiğini kavrayamamışlardı. Bu sebeple onu davasından vazge'ccedil; irebilmek i'ccedil; in değişik teklifler sunarak onu yolundan ç evirmek istediler. "Mal ve servet verelim, hepimizin zengini sen ol. Seni kendimize lider yapalım" gibi kendilerine g'ouml; re cazip tekliflerde bulundular. Peygamberimiz, "Sizin s'ouml; yledikleriniz bana gerekli değildir. Ben sizin ne malınızı, ne de makam ve mansıbınızı istiyorum. Allah beni size el'ccedil; i olarak g'ouml; n derdi, kitap indirdi. Size m'uttu; jdecı ve korkutucu olmamı emretti. Ben de Rabbimin emrettiği g'ouml; revı ifa ettim, nasihat ettim. Eğer kabul ederseniz, bu sizin d'uttu; nya ve â hiretteki kazancınızdır. Eğer reddederseniz, Allah sizinle benim aramda h'uttu; k'uttu; m verinceye kadar sabrederim" [18] demiştir.

Hz. Peygamber, maddeyi yalnızca bir ara'ccedil; olarak g'ouml; r m'uttu; ş, onu gaye haline getirmemiştir.

[illegible]

“el-emîr” diye anılmıştır.[20]

Mekkeliler kıymetli eşyasını ona teslim ediyorlardı. Hicret esnasında, müşriklerin kendisini öldürmek üzere evini çevreledikleri kritik anda bile o, yanındaki emanet eşyayı sahiplerine teslim etmek üzere Hz. Ali’yi görevlendirmiştir. Mekke’den Medine’ye son hicret edenlerin Peygamberimiz ve Hz. Ebu Bekir olduğu hatırlanırsa teslim edilecek malların müşriklere ait olması ihtimali son derece büyük olur. Yani o kendisini öldürme planları yapanların mallarını teslim etmek için gayret göstermektedir. Canını kurtarma zamanı diyebileceğimiz zor şartlar altında bunun için gerekli organizasyonu yapmak, bunu düşünmek ne kadar ulvi bir davranıştır! Düşünce acaba böyle bir insana bir kez daha şahit olmuş mudur? Tabii ki, müşlimanım deyip de bunun tam tersi gayret ve faaliyetin içerisinde bulunan, bu davranışlarıyla da toplumu yaralayanların dikkatine bu hususu arz etmek isterim.

“”

İslam’ın yayılmasında Hz. Peygamber’in görevi venilir oluşunun büyük etkisi olmuştur. Şayet O, davranışlarıyla görev vermeyen birisi olsaydı, elbette insanlar onun etrafında toplanmazlar ve ona destek vermezlerdi.

“” bütünü insanların, beşeri ilişkilerinde karşısındakilerden beklediği şeylerin başında, görevi duyugusu gelmektedir. Müslimanların, sız ve davranışlarıyla toplumda görevi telkin etmesinin ne kadar önemli olduğu da ortadadır. “” AFFEDİCİ VE HOŞGÖRLÜK LÜŞU

“” Peygamberimizin önemli zelliği de onun “affedici ve hoşgörülü” olmasıdır. Hoşgörülü Hz. Peygamber’in en belirgin özelliklerinden biridir. Peygamberimiz (a.s.), insanların kusurlarını affetmede ve ayıplarını gizlemede en sıradadır. O, şahsı için asla kimsenin görevi; kırmaz, kimsenin ayıbını yazar; ne vurmazdı. Ancak yapılan hata, Allah’ın bir emir veya yasağının ihlali ise, o zaman mutlaka uyarır, ancak kırıcı olmazdı. Hata eden şahıs bir topluluk içinde bulunuyorsa yanlışlığı isim vermeden düzeltirdi. Hz. Peygamber’in hoşgörülü; o kadar geniş ki, tahammül edilmesi zor hallerde bile, engin samahasını bozmamıştır. Şu olay, bunun güzel bir örneğidir: Bir görevi bedevînin birisi gelip mescidin köşesine abdestini bozmuştu. Orada bulunan aşap, bedevînin “stene yürüme” isteyince, Peygamberimiz, onu serbest bırakmalarını söylemiş, sonra da yanına “ağırarak, mescitte abdest bozmanın uygun bir davranış olmayacağını” söylemiş, mescitlerin Allah’ı zikretme, namaz kılma ve Kur’an okuma yerleri olması dolayısıyla temiz tutulmaları gerektiğini ona tatlı bir dille anlatmıştır. Sonra da bir kova ile su getirterek kirlenen yeri temizlettirmiştir.

[21] Peygamberimizin mescidinin tabanı o zaman kum idi. O bu davranışıyla

hoşgörülü; neler kadar uzanabildiğini, başka bir ifade ile hoşgörülü; boyutunu bize göstermiş, bir bakıma da insan kazanma metodu olarak “metine bunu göstermiştir. Bu olayı görevi; ze getirelim ve nasıl bir tepki vereceğimizi bir düşünelim.

Takva ehli müminlerin özellikleri sıralanırken, “1608;

“1575;“1604;“1593;“1575;“1601;“1610;“1606; “1593;“1606;

“1575;“1604;“1606;“1575;“1587; “Onlar insanları affedicidirler

“”“(İmran, 3/134) “yetinde yer alan ve insanlar anlamına gelen

“” kelimesinin, imanlı-imansız şeklinde bir kayıtlanamaksızın mutlak

kullanılması, affın kapsamı konusunda da bize bir fikir vermektedir.

“O, bireyler arasında bir sevgi yumağı oluşturmak istemiş ve

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

İhtiyacını gidermede yardımcı olursa, Allah da ihtiyaçlarını gidermekte ona yardımcı olur. Kim bir müslümanın üzüntüsünü giderirse, Allah da kıyamet günü onun üzüntüsünü giderir. Kim bir müslümanın ayıbını örterse, Allah da kıyamet gününde onun ayıbını örter”[\[24\]](#) buyurarak yardımlaşma ve kaynaşma sağlamıştır.

[illegible]

getirdiği; gibi, kişinin Allah katındaki derecesinin yansımasıdır. Bu duruma dikkatle bakıldığında Peygamberimiz,

1608; 1614; 1605; 1614; 1575; 1578; 1614; 1608; 1614; 1575; 1590; 1614; 1593; 1614; 1571; 1614; 1581; 1614; 1583; 1612; 1604; 1616; 1604; 1617; 1614; 1607; 1616; 1573; 1616; 1604; 1575; 1617; 1614; 1585; 1614; 1601; 1614; 1593; 1614; 1607; 1615; 1575; 1604; 1604; 1617; 1614; 1607; 1615; 1612; .

Allah'ın tevazu gösteren kimsenin, Allah derecesini yansıtır; buyurmuştur. [34] Samimi bir Müslüman olma gayreti ile yaşayan bizler, her yüzyılda Peygamberimiz Hz. Muhammed Mustafa'ya benzemeli, her hareket ve davranışımızda onu örnek almalıyız. Bu şekilde yaşanan bir hayat bize bu dünyada huzur ve saadet getirirken, ahrette de Allah'ın lütfiyle bir gereği olarak hazırladığı Cennete girmemize vesile olacaktır. Sözlerimi Mevlana'nın şu güzel öğütleriyle bitirmek istiyorum:

Başkalarının kusurunu örtmede gece gibi ol, Hiddet ve asabiyette özlü gibi ol, Tevazu ve alçakçılıkla gölgeli toprak gibi ol, Hoş görmede deniz gibi ol, Ya olduğun gibi güzel görün, Ya güzeldiğin gibi ol! [1] Bu bölümde, Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı Gazi ERDEM tarafından hazırlanmıştır, [2] Keskin, Yusuf Ziya, Nebi; Hoş görme, s. 17. İstanbul 1997. [3] Kalem, 68/4. [4] Müslim, Birr, 87. III, 2007. [5] Muvatta, Husn'ı-l-Hulk, 1, H. No: 8, II, 904. [6] Müslim, Sal'at; l-M's'at; fir'at; n, 18. I, 514; Nes'at; , Kıy'm'ı-l-Leyl, 2, III, 199. [7] Ccedil; ağırcı, Mustafa, 'Nebev'icirc; 'Ouml;ğretide İdeal Birey, Toplum ve Devlet'de, Hz. Peygamber'in Hayatından Davranış Modelleri, s. 73. 3. Baskı, Ankara 2000,. [8] B'uyl;kk'ırl;kcedil;, Tahir, Mevlana ve Mesnevi G'z'uyl;le Peygamber Efendimiz, s. 8. Konya, tarihsiz. .

12] Buhari, Edeb, 112, VII, 119; Müslim, Edeb, 30, II, 692, 30. Tirmiz'i; , Birr, 69, IV, 368, 2015. [13] Buhari, Edeb, 38, VII, 81; Tirmiz'i; , Rad'at; , 11, III, 466, 1162; Ahmed, II, 250. [14] Müslim, İman, 62, I, 65; Ahmed, III, 413, IV, 385. [15] Tirmiz'i; , Tefsir, 57, 3297, V,

402. [16] Sarıccedil;am, İbrahim, Hz. Peygamber’in Çağıımıza Mesajları, Ankara 2000, s. 2. [17] Buhari, Teheccüd, 6, II, 44; Müslim, Sıfâtu'l-Münafıkîn, 79, III, 2171. Tirmizî, Salât 304, II, 268, 269. [18] İbn Hişam, es- Sîretü’n-Nebeviyye, I, 295-296. İkinci, baskı, Mısır, 1955. [19] Müslim, İman, 14, I, 65. [20] İbn Hişam, I, 336; Sarıccedil;am, s. 10. [21] Buhari, Edeb, 35, VII, 80; Müslim, Taharet, 98. I, 236; Ebu Davud, Taharet, 137, I, 264. [22] Müslim, İmân 93. , 74; Ebû Dâvud, Edeb 142.V, 378; Tirmizî, İsti'zân 1. V, 52. [23] Müslim, Birr ,17, 66. III, 1999. [24] Ebu Davud, Edeb, 46. V, 202. [25] Bakara, 2/263; Âl-i İmran, 3/133,134; Şuarâ, 42/37,43; Nûr, 24/22; A’raf, 7/199; [26] Buhari, Edeb, 80, VII, 101. [27] Hamidullah, Muhammed, “Hem Rahmet ve Hem de Harp Peygamberi” (Tercüme Yusuf Ziya Kavakçi), Diyanet Dergisi (Peygamberimiz Özel Sayısı), . 93-94. Ankara, 1971. [28] Müslim, Birr, 23. III, 2003. [29] Buhari, Libas, 18,VII, 40, Humus, 19, IV, 60; Müslim, Zekat, 128, 1057, I, 730,731. [30] Müslim, Birr , 30. III, 2014. [31] Kâdî İyâz, Ebu’l-Fadl, eş-Şifâ bi Ta’rîfi Hukûki’l-Mustafâ, , 132-133. Beyrut, tarihsizb [32] İbn Mâce, Et’ime, 30. II,1101. [33] Bûtî, M. Saîd Ramazan, Fıkhu’s-Sîre, s. 404-405. Onunucu baskı, Beyrut 1991, [34] Müslim, Birr, 69. III, 2001; Tirmizî, Birr, 82. IV, 376; Muvattâ, Sadaka, 12, II, 1000.

[İslam ve Hayat.Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)